

СТАНОВИЩЕ
НА СЪЮЗА НА УЧЕНИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ПО ДЕЙНОСТТА И ПРОЕКТОПРАВИЛНИКА НА
ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”

Проблемите, свързани с Фонд „Научни изследвания”, много години тревожат научната общност. Но в последно време те станаха с ярък негативен оттенък, който принуди учените да излязат на протест по улиците. Получи се парадокс за една правова държава, каквато претендираме, че е България. Академичната общност протестира срещу неспазването на законите, разпоредбите и морала от самите управляващи. Масовизирането на протестите и тяхната продължителност е следствие не само от фрапантните нарушения в дейността на фонда, но и на проявеното на практика безразличие на управляващите по отношение на състоянието и развитието на науката в страната.

Ако се върнем в годините назад не може да не отбележим редица важни моменти, свързани с Фонд „Научни изследвания”.

- През 2003 г. се приема Закон за насърчаване на научните изследвания, с който науката се обявява за приоритет, а на Фонд „Научни изследвания” се възстановява юридическата самостоятелност. Набелязани са мерки за развитие на науката. Създаден е Национален съвет за научни изследвания. Оказа се, че на практика нещата останаха само на книга.
- Сметната палата прави одит на фонда за периода 01.01.2003 г. – 30.09.2009 г. и в доклада посочва поредица от негативни констатации и разумни предложения. За съжаление, повечето от тях не са изпълнени и проблемите остават.
- През 2006 г. институтът „Отворено общество” обявява своята оценка на корупционния риск в системата на висшето образование и науката. По отношение на Фонд „Научни изследвания” подчертава, че

съществуващата правна регламентация на фонда създава предпоставки за корупция, тъй като се сливат функциите по управление и администриране на фонда с тези на администрацията на Министерството на образованието и науката. От страна на управляващите няма реакция и порочната практика продължава години наред.

- През 2007 г. СУБ в своя Меморандум по проблемите на науката и висшето образование анализира състоянието на фонда и обосновава своето предложение за превръщането му в стабилна и мощна самостоятелна институция от европейски тип за насърчаване на научните изследвания. Няма реакция от управляващите.
- На Националния форум за науката през 2009 г. дейността на фонда отново бе обект на внимание и бяха направени редица препоръки, които за съжаление останаха без реализация.
- През април 2011 г. Фонд „Научни изследвания” бе обект на Обществения дискуссионен клуб на СУБ. На него за първи път бе дадена широка обществена гласност на грубите нарушения в неговата дейност през периода 2008–2009 г. И въпреки явното погазване на нормативни разпоредби и морала, вече две години няма държавно отношение и решение по този въпрос, няма виновни, няма изводи, няма изменения и допълнения на нормативни разпоредби. И естествено, практиката се повтаря.

В последната сесия на фонда през настоящата година отново се допускат много нарушения на нормативни разпоредби и явни случаи на конфликт на интереси, които медиите направиха достойние на цялата общественост.

Особено обезпокоителни тук са следните обстоятелства:

- Грубите грешки в дейността на фонда хвърлят неблагоприятна светлина върху цялата наука и я дискредитират пред бизнеса и цялото общество.

- Министърът не вижда никакви пропуски и грешки в дейността на фонда и арогантно отговаря на критиките. Използват се приближени медии, журналисти и организации, които да подкрепят неговата политика. Такова отношение не си е позволил нито един министър през последните 22 години.

- Няма обществена гласност на резултатите от нито един вътрешен одит на фонда, който министърът е възложил. Липсва отношение и на институция извън системата на МОМН, която да оцени състоянието и да приеме конкретни мерки за недопускане на подобни нарушения и действия.

Кои са основните причини за това състояние във Фонд „Научни изследвания“:

1. Правната регламентация на фонда го превръща в един изключително важен фонд на самия министър и му дава възможност да решава въпроси по свое усмотрение. В негови ръце са съсредоточени управлението и дейността на фонда. Той издава неговия правилник и внася изменения и допълнения в него, когато и както си поиска. Той единствено назначава органите на фонда и управляващите длъжностни лица и контролира дейността им. Съвсем логично е да се очаква, че в повечето случаи това ще бъдат познати и лоялни хора на министъра, ако неговият морал го позволи. В крайна сметка и отговорността за състоянието и дейността на фонда носи министърът.
2. В нормативното устройство на фонда има сериозни пропуски, които дават възможност в неговия правилник да се залагат позиции, които са различни от основополагащите документи или да се оставят вратички, които дават възможност за субективни решения на неговите управляващи по основни въпроси на фонда.
3. Неспазването на разпоредбите, записани в документите, и липсата на постоянен контрол на фонда извън правомощията на министъра, са важна причина за непрекъснато проявяващи се нарушения при конкурсите. Не е

предвиден никакъв друг орган, който да може да взема отношение по фонда. Такава задача няма и за Националния съвет за наука и иновации (който на практика не функционира). Научната общност не се допуска до участие в управлението на фонда под каквато и да е форма.

4. Крайно недостатъчна е прозрачността в дейността на органите и комисиите на фонда, на оценките и мотивите за одобряването или отхвърлянето на проектите, което силно тревожи учените и засилва техните подозрения за нерегламентирани действия.

В крайна сметка, трябва да подчертаем, че обществената оценка за дейността на фонда и оценката на министъра не съвпадат и дори в някои случаи са напълно противоположни. Никой не може да отрече, че Фонд „Научни изследвания” е много полезен за науката и има принос за нейното развитие, но негативите в дейността му, които министърът отрича, пречат за пълното използване на неговите цели и възможности за развитие на науката.

Устройството и дейността на Фонд „Научни изследвания” се нуждаят от цялостен анализ и оценка, от нов европейски подход в неговото структуриране и функциониране. Предложеният от група учени пореден правилник на фонда се основава на досегашните законови разпоредби. Въпреки това, той е добра база за дискусия и дава вярна насока за излизане от сегашното състояние на фонда. Най-успешната част в проектоправилника е разработката на въпросите, свързани с организирането и провеждането на конкурсите. СУБ е готов да организира обсъждането му в Обществения дискуссионен клуб.

Конструктивното отношение към проектоправилника за фонда е във функция от изясняване на няколко изходни положения:

На първо място, това е отношението на министерството към проектоправилника и приема ли министърът разписаните в него постановки. Досегашната практика на министерството по законотворчеството е твърде показателна – съобщава се, че има проект по някакъв въпрос, този проект предизвиква дискусии и предложения, след това следва затишие и накрая или

нищо не излиза (справка Закона за висшето образование на Съвета на ректорите) или в съвсем променен вариант. Освен това е необходимо ясно становище на министерството за неговата промяна и ако – да - в какъв срок. Медийните изяви на министъра с нищо не показват, че той не одобрява сегашния свой правилник и се стреми към нов. Налице е опасност с обсъждането на новия проектоправилник да се отклони вниманието на научната общност от решаването на въпросите, свързани с фонда - обект на нейните протести.

На второ място, е необходима ясна държавна позиция по основните функции, които се възлагат на фонда, какво точно ще управлява и как ще се определят средствата, които му се предоставят. В членове 13, 22 и 23 от Закона за насърчаване на научните изследвания са посочени много задачи на фонда, без да са взаимно обвързани, без да са изяснени приоритетите и взаимовръзките с други бюджетни и научни институции, в т.ч. и с Националния иновационен фонд. Фонд „Научни изследвания” е самостоятелно юридическо лице, но на практика изцяло е подчинено на МОМН и не са му разписани права и отговорности. Това са въпроси, които не могат да не намерят отражение в правилника на фонда.

На трето място, проблемите на фонда се усложняват и от пропуски в Закона за развитието на академичния състав по отношение признаването на академични звания. С чл. 15, ал. 3, на висшите училища и научните организации се дава право да определят условията и реда за преминаване без конкурс и избор при тях на академични длъжности от страната и европейските държави. Законодателят не взема никакво отношение за учени, работещи в страни извън Европа, т.е. в преобладаващата част от света. Логично е да се предполага, че автономните висши училища сами ще решават този въпрос. Този пропуск в закона има основание да се твърди, че е направен съзнателно. Проблемът за признаването на чуждестранни звания съществуваще още преди приемането на закона. Въпросите ги решаваше закритата ВАК, но тази нейна

функция не бе възложена на никоя друга държавна институция, а предоставена на университетите. След законова забрана за избиране на „извънредни“ професори висши училища (НБУ, Технически университет и др.) присъждаха звания в разрез със закона. Министърът признава пропуски в закона, но не поема ангажимент за внасяне на допълнение в закона или в правилника за неговото приложение. Освен това, в ЗРАСРБ няма определение кои звания трябва да се считат за хабилитирани, няма разписани минимални изисквания за присъждане на научни степени, както и целия комплекс от основания за тяхното отнемане.

Очевидно е необходима силна политическа воля на управляващите, за да се прецени задълбочено и обективно състоянието на Фонд „Научни изследвания“, неговата бъдеща визия и да се създадат нормативни, административни и финансови условия за пълноценното му функциониране в интерес на развитието на науката, икономиката и обществото в България.

Становището е прието от Управителния съвет на Съюза на учените в България в заседанието му от 20 декември 2012 г.

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"
БЪЛГАРИЯ; СОФИЯ 1000
БУЛ. "ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ" N 15
ТЕЛ.93-08; ФАКС 00359 2 / 946-02-55**

**SOFIA UNIVERSITY
ST. KLIMENT OHRIDSKI
1000, SOFIA, BULGARIA
15 TZAR OSVOBODITEL BD.
TEL. 93-08; FAX 00359 2 / 946-02-55**

**ДО
МИНИСТЪРА НА ОБРАЗОВАНИЕТО,
МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
ГОСПОДИН СЕРГЕЙ ИГНАТОВ**

**МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ
ГОСПОДИН СИМЕОН ДЯНКОВ**

*Уважаеми господин Министър на образованието, младежта и науката
Уважаеми господин Министър на финансите,*

Проведеният наскоро конкурс „ФИНАНСИРАНЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ И НАУЧНОПРИЛОЖНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ В ПРИОРИТЕТНИТЕ ОБЛАСТИ“ – 2012 г. завърши със сериозни съмнения за корекността, безпристрастността и съответствието на конкурсната процедура със Закона за насърчаване на научните изследвания и Правилника на Фонд „Научни изследвания“.

На заседания на своите факултетни съвети и на Академичния съвет научната общност на Софийския Университет „Св. Климент Охридски“ обсъди резултатите от конкурса и смята, че е наложително да изпълните задължението си по чл. 13, ал. 5 ЗНИИ за осъществяване на контрол над дейността на Фонд „Научни изследвания“ и да направите проверка на Фонда по провеждането на конкурса.

Основание за това ни дават редица въпроси, произтичащи от анализ на конкурсните резултати, например:

- Редица приоритетни направления са с много нисък дял на финансиране или изобщо без финансиране. Не са ясни и критериите за определяне на финансирането на различните приоритетни направления.
- Не е спазен основен принцип при научно финансиране, а именно ползвателите да покажат висока научна компетентност в съответната област. Финансирането на фирми със спорен капацитет за научна дейност е проблемно за реализация на целите на фонда.
- Класирани са проекти с непропорционално голямо финансиране, което трудно може да бъде защитено, имайки предвид заглавието на проекта

Предлагаме, в юридическата контролна процедура, която предполагаме, че ще назначите, да бъде включена и проверка на следните въпроси:

1. Дали са изпълнени всички изисквания и процедури на Членове 28 до 33 на Правилника на ФНИ;

2. Дали са спазени ограниченията на Чл. 31 на ЗННИ за участие на членове на Изпълнителния съвет (ИС) и на Временната научно-експертна комисия (ВНЕК) в научни колективи на проекти, кандидатстващи за финансиране от Фонда;
3. Дали класираните проектни предложения са насочени директно към обявените тематични приоритети (приоритетните направления на Стратегията за развитие на науката в България до 2020 г. и приоритетните области на конкурсната сесия 2012 г.)

Проверката би трябвало да включва и дали, и по какъв ред, ИС на ФНИ е одобрил методика и конкретни и специфични критерии за оценяване на административно съответствие, как и съгласно кой правилник или закон, по какви критерии и с какъв документ са назначени проверителите за административно съответствие на проектните предложения, дали работата им е документирана и решенията им са мотивирани и достъпни за ръководителите на проектни предложения. Как е осъществяван контрол над дейността на тези проверители от страна на ИС на ФНИ.

Освен това би трябвало контролът да включва и проверка за следване на общите условия и духа на ЗННИ, където е посочено:

Чл. 2 (1) „При условията и по реда на този закон и в съответствие с Националната стратегия за научни изследвания се насърчава **научноизследователската дейност с доказана значимост и международно признание**“.

Чл. 4 (2) Финансовото стимулиране на научните изследвания се осъществява по начин, който гарантира **ефективност и прозрачност** на ползването на обществените средства.

Чл. 23. (1) Фонд "Научни изследвания" насърчава научните изследвания в рамките на програмата в приетия от Министерския съвет годишен доклад, като:
1. подпомага финансово научните организации и висшите училища на базата на проектно-програмно финансиране;

Молим, съгласно Закона за достъп до обществена информация, при спазване на задължението за запазване на анонимността на рецензентите, да бъдат публикувани всички протоколи и техни приложения от заседанията на ИС на ФНИ и на Временните експертни комисии, свързани с организирането и провеждането на конкурсна сесия „**ФИНАНСИРАНЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ И НАУЧНОПРИЛОЖНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ В ПРИОРИТЕТНИТЕ ОБЛАСТИ**“ – 2012 г. Достъпът до тази информация е не само гарантиран от закона, но е и нужен за изготвяне на евентуални възражения.

Смятаме също за особено важно в комисията, която ще осъществи проверката, да участват и учени с утвърден международен авторитет.

РЕКТОР:

/проф. дин Иван Илчев/

**НАЦИОНАЛНО
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
НА СТУДЕНТСКИТЕ СЪВЕТИ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ
НА НАУЧНАТА И АКАДЕМИЧНАТА
ОБЩНОСТ**

**МИНИСТЪРА
НА ОБРАЗОВАНИЕТО,
МЛАДЕЖТА И НАУКАТА,
ПРОФ. СЕРГЕЙ ИГНАТОВ, Д.И.Н.**

**ДИРЕКТОРА
НА ФОНД "НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ",
ПРОФ. РАНГЕЛ ГЮРОВ**

ПОЗИЦИЯ

ОТНОСНО: Актуалната ситуация и перспективите пред финансирането на научно-изследователска дейност в България

Националното представителство на студентските съвети, обединяващо органите на студентското самоуправление в 51 висши училища в страната и представляващо повече от 280 000 български студенти, **изразява своето силно безпокойство** от процесите на нагнетяване на напрежение в системата на българската наука по повод на финансирането на научно-изследователски проекти със средства от държавния бюджет.

Възразяваме срещу опитите на отделни представители на системата без значение от техните титли и позиции да я компроментират чрез снижаването на дебата по въпросите на българското образование и наука от академично на междуличностно ниво каквато тенденция наблюдаваме в последните дни и седмици чрез „словестни престрелки“ и нападки в средствата за масово осведомяване.

Напомниме на всички, впрегнати към момента усилията си във водене на междуличностни войни, че настоящата ситуация отнема от обществената енергия и ограничава експертната работа по създаването на **Оперативна програма „Образование и наука“** през следващия програмен период - **най-дългоочакваното и значимо събитие за българското образование и наука** през последните няколко и идните минимум седем години. Нещо повече, тази ситуация застрашава успешното провеждане на процеса на институционална защита на необходимостта от създаването и ефективността от функционирането на бъдещата ОП „Образование и наука“ както на национално, така и на европейско ниво.

НАЦИОНАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА СТУДЕНТСКИТЕ СЪВЕТИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Изразяваме подкрепа към Министерството на образованието, младежта и науката и Фонда за научни изследвания по повод на това, че дейността на Фонда беше възстановена и предстои да се финансират редица разработки в сферата на научно-изследователската и развойна дейност в цялата страна, придружени от мерки в подкрепа на младите учени. Това е единственият правилен път за постигането на националните цели по стратегията „Европа 2020“.

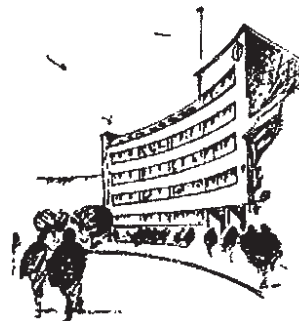
Апелираме за по-голямо участие на студентите и младите учени в развитието на българското образование и наука и в тази връзка стартираме процес на диалог с всички готови на това секторни партньори, с които ще се радваме да споделим, обсъдим и реализираме заедно идеите и проектите си за развитие на общество, базирано на знанието и успеха.

Настоящата позиция е приета на заседание на Постоянните комисии по проектна и Учебна и научна дейност към Националното представителство на студентските съвети от 05.12.2012г.

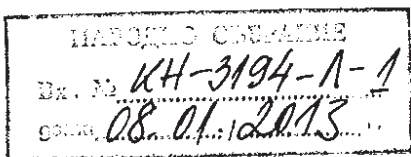
05 Декември 2012 година
град София

—
Д-р Ангел Георгиев
ПРЕДСЕДАТЕЛ

До Председателя на
Фонд "Научни изследвания"
Министерство на образованието, младежта и
науката
София

Копие: До Председателя на Комисията по
образованието, науката и въпросите на децата,
младежта и спорта на Народното събрание
София

ВЪЗРАЖЕНИЕ

от проф. д-н Людмил Дренчев, Институт по металознание, съоръжения и технологии с център
по хидро- и аеродинамика при БАН,

Господин Председател,

Изпратих Ви заявление вх. № 94ЛЛ/48, с което поисках:

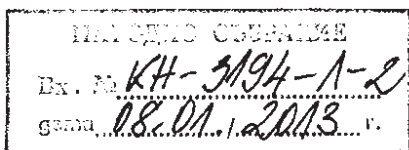
1. да се запозная с експертните оценки на предложения от мен проект с входящ номер **FFNNIPO_12_00580** (вх. № от деловодството **ФНИ – Т01 – 76**) и със заглавие "Създаване на свръхлеки железни материали с хомогенна или градиентна структура и анизотропни механични характеристики". Този проект участва в конкурса "Финансиране на фундаментални научни и научноприложни изследвания в приоритетни области" 2012 г.;
2. да видя и точките (оценките от рецензиите) на всички одобрени за финансиране проекти в конкурса "Финансиране на фундаментални научни и научноприложни изследвания в приоритетни области" 2012 г.

Получих и се запознах с експертните оценки. Средният брой точки от оценките е 90.5, но проектът не получава финансиране. Считаю, че получените оценки на моето проектно предложение са високи и желая да бъде преразгледано класирането на проекта. Не получих от Вас информация за оценките от рецензиите на одобрените за финансиране проектни предложения. При това положение не мога да се убедя в коректността на извършената от Фонда класация. Опитът ми от предишните години показва, че относително малък брой проекти получават оценка над 90 точки, което им позволява те да получат финансиране. Въпреки твърденията на Министъра за прозрачност на тазгодишния конкурс, за първи път сега не се предоставя, дори и при поискване, информация за броя точки, получени от класираните проекти. Това е още един факт, който затвърждава у мен убеждението, че в процедурата на Фонда за 2012 година има нарушения, които не бива да бъдат показвани. С настоящето още веднъж настоявам да получа информация относно точките на финансираните проекти.

Подготвил възражен
Проф.

04.01.2013 г.
София

До Председателя на
Фонд "Научни изследвания"
Министерство на образованието, младежта и
науката
София

Копие: До Председателя на Комисията по
образованието, науката и въпросите на децата,
младежта и спорта на Народното събрание
София

ВЪЗРАЖЕНИЕ

от доц. Ленко Станев, Институт по металознание, съоръжения и технологии с център по хидро-
и аеродинамика при БАН,

Господин Председател,

Изпратих Ви заявление вх. № 94ЛЛ/48, с което поисках:

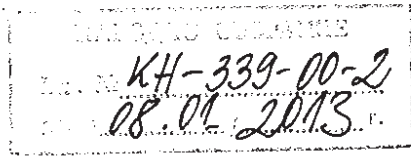
1. да се запозная с експертните оценки на предложения от мен проект с входящ номер **FFNNIPO_12_00675** (вх. № от деловодството **ФНИ – Т01 – 113**) и със заглавие "Синтезиране на никелови синтактични пени, определяне на техните характеристики и получаване на функционални и структурни елементи от тях". Този проект участва в конкурса "Финансиране на фундаментални научни и научноприложни изследвания в приоритетни области" 2012 г.;
2. да видя и точките (оценките от рецензиите) на всички одобрени за финансиране проекти в конкурса "Финансиране на фундаментални научни и научноприложни изследвания в приоритетни области" 2012 г.

Получих и се запознах с експертните оценки. Средният брой точки от оценките е 87.5 и проектът не получава финансиране. Считаю, че оценките на моето проектно предложение дадени от втория рецензент са несправедливо занижени по критерии 3.Изпълнение и 4.Въздействие. Поради това желая да бъде преразгледана тази рецензия и да се промени класирането на проекта съобразно новия брой точки. Не получих от Вас информация за оценките от рецензиите на одобрените за финансиране проектни предложения. При това положение не мога да се убедя в коректността на извършената от Фонда класация. Опитът ми от предишните години показва, че относително малък брой проекти получават такъв висок брой точки, както в този случай, което им позволява те да получат финансиране. Въпреки твърденията на Министъра за прозрачност на тазгодишния конкурс, за първи път сега не се предоставя, дори и при поискване, информация за броя точки, получени от класираните проекти. Това е още един факт, който затвърждава у мен убеждението, че в процедурата на Фонда за 2012 година има нарушения, които не бива да бъдат показвани. С настоящето още веднъж настоявам да получа информация относно точките на финансираните проекти.

Подготвил възражението:
Доц. Л. Станев

04.01.2013 г.
София

**До Председателя
на Министерския съвет на Р. България**

**До Председателя
на Комисията по образованието, науката,
въпросите на децата, младежта и спорта
към Народното събрание**

На 19.12.2012 г. Председателят на Министерския съвет (МС) разпореди Инспекторатът на МС да провери последната конкурсна сесия на Фонд "Научни изследвания" (ФНИ). Въпреки, че в тази проверка не беше предвидено участие на представители на протестиращата научна общност, за да улеснят работата на Инспектората, още на 20 и 21 декември учени внесоха няколко предложения за параметрите на проверката.

Както беше обявено публично, тази проверка трябваше да завърши до Коледа, а на основание на заключенията и се очакваше до края на 2012 г. да последват конкретни действия на Председателя на МС.

Почти три седмици след 19.12.2012 г. проверката не само, че не е завършила, но и, както се разбира от неофициални изявления - при пълна липса на публично обяснение, тази проверка ще се проточи до края на месец януари.

Това е напълно неприемливо.

Нарушенията в този конкурс на ФНИ, посочени в няколко писма на български учени у нас и в чужбина, както и в ред декларации на най-авторитетни научни институции, изпратени до Президента, Председателя на МС и до Парламентарната комисия, са наистина многобройни. За проверката на няколко от най-драстичните от тях, обаче, са достатъчни броени часове, или няколко дена, не седмици. Така например, законността на назначението на г-н Рангел Гюров на поста Председател на Изпълнителния съвет на ФНИ е обстоятелство, проверимо в рамките на един ден.

Удължаването на срока, както и продължаващото присъствие във ФНИ на евентуалните нарушители, ни карат да се съмняваме в обективността на заключенията. Тези обстоятелства, независимо от очакваната безпристрастност на разследващия орган, могат лесно да доведат до манипулации и прикриване на нарушения и извършителите им.

За да бъде изобщо ефективна и легитимна тази проверка са необходими минимум няколко допълнителни мерки:

1. Отстраняване от ФНИ на г-н Гюров окончателно: хабилитиран или не (въпрос на максимум 1 ден проверка, която Инспекторатът на МС би трябвало вече да е направил), г-н Гюров не е учен по общоприетите научни критерии, което е необходимо условие за

- поста, който заема. Отстраняване от ФНИ, поне до завършване на проверката, и на Управителя на ФНИ г-н Христо Петров.
2. Допускане до проверката на представители на научната общност, които да гарантират, че докато тя тече, не се подменят документи, както и, че са налични всички адекватни за проверката документи.
 3. Незабавно изпълнение на основното искане на протестиращата научна общност за общоприети прозрачност и публичност на процедурите по оценка и класиране на кандидатствалите в конкурса проекти. А именно, да бъдат незабавно публикувани на интернет-страницата на ФНИ:
 - съставът на временните експертни комисии,
 - пълният списък на рецензентите, реално участвали с рецензии в оспорвания конкурс, с указани тяхната област на компетентност и броят на изготвените от всеки рецензии,
 - основното приоритетно направление, по което е кандидатствал всеки класиран проект, анотацията и професионалната биография на ръководителя му, оценките му (брой точки) по всеки от 4-те критерия,

До 19.12. 2012 г. бе пропилян един месец в бездействие и недопустими манипулации по медиите на министър С. Игнатов. Още 40 дни е прекалено дълъг срок за проверка, резултатите от която се чакат от научната общност с нарастващо нетърпение.

Незабавното отстраняване на господата Гюров и Петров ще бъде ясен знак – както за служителите във Фонда, че промените там са започнали, така че да бъдат мотивирани да сътрудничат по - охотно на проверяващите, но също така – и за протестиращите, че предприетата проверка на държавен орган над МОМН няма да се сведе до формалните предишни одити, поръчани от министъра.

Считаме, че цялостен анализ на конкурсната сесия е също абсолютно необходим, и че той трябва да бъде направен с участието на научната общност.

Ако описаните по-горе минимални искания не бъдат изпълнени, протестите на научната общност неминуемо ще продължат.

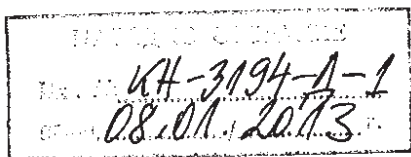
07.01.2013 г.

Подписали:

гл. ас. д-р Виктор Атанасов, ФзФ, СУ
проф. дфн Димитър Бакалов, ИЯИЯЕ, БАН
проф. дфн Юлия Веселинова, ФзФ, СУ
гл. ас. д-р Гергана Герова, ФзФ, СУ
проф. дхн Николай Денков, ФХФ, СУ
доц. д-р Христо Димов, ФзФ, СУ
проф. дфн Владимир Добрев, ИЯИЯЕ, БАН
доц. д-р Ангел Живков, ФМИ, СУ
проф. дмн Камен Иванов, ФМИ, СУ
проф. д-р Илия Илиев ИМИ, БАН
доц. д-р Олег Йорданов, ИЕ, БАН
доц. д-р Георги Кадинов, ИК, БАН
проф. дфн Петър Кралчевски, академик, ФХФ на СУ
проф. дмн Огнян Кунчев, ИМИ, БАН
проф. дмн Румен Малеев ФМИ, БАН
проф. дфн Анисава Милтенова ИЛ, БАН
проф. дфн Емил Нисимов, ИЯИЯЕ, БАН
проф. дфн Светлана Пачева, ИЯИЯЕ, БАН
проф. дфн Валентина Петкова, чл.- кор. на БАН, ИЯИЯЕ, БАН
проф. дхн Тони Спасов, чл.- кор. на БАН, ФХФ, СУ
проф. дгн Кристилина Стойкова ГИ, БАН
доц. д-р Веселин Тончев, ИФХ, БАН
гл. ас. д-р Филип Филипов, ИМ, БАН
проф. дмн Емил Хорозов, чл.- кор. на БАН, ФМИ, СУ
доц. д-р Огнян Христов ФМИ, БАН

Съкращения:

ФМИ – Факултет по математика и информатика
ФзФ – Физически факултет
ФХФ – Факултет по химия и фармация
ИЯИЯЕ – Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика
ИМИ - Институт по математика и информатика
ИЕ – Институт по електроника
ИК – Институт по катализ
ИФХ – Институт по физикохимия
ИМ – Институт по механика
ИЛ – Институт за литература
ГИ – Геологически институт

До г-н Огнян Стоичков,
Председател на ПК по
Образованието, Науката и
въпросите на Младешта и
Спорта

София, 12.12.2012 г.

Становище

на проф. дфмн Димитър Пушкаров
във връзка с изслушването на министър Сергей Игнатов
относно скандала с Фонда за Научни изследвания

Уважаеми г-н Стоичков,

Преди всичко бих искал да изкажа подкрепата си за Вашето решение да изслушате министър С. Игнатов по повод изключително тревожния скандал с управлението, финансирането и оценяването на научната дейност.

Това изслушване е второ по ред за дейността на ФНИ. При първото изслушване на министъра бяха отправени сериозни критики относно дейността на ФНИ, както по отношение на провежданите процедури, така и по отношение на неговото управление и груби нарушения на важни нормативни актове. Посочена бе също липсата на Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност по Чл. 7а от ЗНИИ, както и необходимата периодична проверка, която този закон изисква.

Специално бе разгледано незаконното назначение на г-н Рангел Гюров за Председател на ИС на ФНИ. Г-н Гюров НЕ е хабилитирано лице и няма право дори да бъде член на ИС. Това, че е бил преподавател (на португалски – professor) известно време в Анголския университет „Аугуштино Нето“ не му дава *научното звание професор*, съответстващо на българските закони. Оправданията, които слушаме от устата на министъра, че сме нямали процедура за признаване на анголските научни звания, означава единствено, че те НЕ се признават без да бъдат присъдени у нас по законния ред. Всъщност обаче НЯМА какво да се признава, тъй като няма данни г-н Гюров да има изобщо професорска диплома.

Най-лошото е, че 63-годишният „учен“ няма до сега **ниито една статия** в нормално научно списание! Не е ясно при това положение как е станал доктор (канд. на науките) през 1981 г. Негови „научни трудове“ се разпространяват и закачат по стените на университетите за смях на студентите. Шаманските му предсказания на земетресения са анекдотични. Самозваният професор се е подписвал и като *доктор на науките по геология и минерология* и *Doctor of Sciences in Geology and Mineralogy*. Скоро научихме, че докторът по минералогия не може да разпознае кристала на кварца. Към нарицателното „калинки“ вече се появи новото прозвище „рангели“. И това става пред очите и с подкрепата на министър Игнатов.

Към всичко казано се добавя непонятната защита на дисертация за доктор на науките на геолога и минералога Гюров в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ). УниБИТ произведе първия в света доктор на науките без нито една

статия в международно научно списание и нито един цитат. А темата засяга важния глобален проблем дали земното ядро е кухо?! Към всичко това се добавя и агентурното му минало в ДС. И накрая, научната степен НЕ е хабилитация и не дава званието *професор*, което пък според нашите закони се получава след *доцент*.

Врх на всичко е проведената конкурсна сесия на ФНИ, в която нарушенията се виждат с невъоръжено око. По нея има мотивирани възражения, сред които

- Обръщение на ОС на БАН до Президента, Премиера, ПК на НС, Министъра на МОНМ с искане за незабавното анулиране на резултатите от конкурса
- Подписка от над 1240 учени, подкрепяна и от много други неподписани
- Покана от ОС на БАН до г-н Гюров за среща
- Проведен бе протест на учени на 05.12.2012 г.
- Има протестно писмо на българските учени, работещи в най-престижните световни университети и научни институти
- В най-авторитетното списание NATURE се появи критична статия
- Има реакция на ЕК

Скандалът вече не може да се потули с полуистини. Опитите за персонализиране и сплашване не дадоха резултати.

Последната маневра е свързана с новия Правилник на ФНИ, подготвен по думите на министъра от „брилянтни учени”, сред които се открояват отново Р. Гюров и Хр. Петров. Няма да коментирам останалите, за някои от тях има достатъчно материал в архивите на фонда, на ВАК и т.н. Тази комисия бе обявена още при изслушването на 11. 04. т.г. Оттогава изминаха 8 месеца, и едва сега виждаме един, по мое мнение негоден за приложение текст, който още не е обсъден от научната общност. Но не това е важното. Целта на внасянето му в разгара на скандала е да се отклони вниманието и да се предизвика преждевременна промяна в състава на ФНИ с цел да се поставят „наши хора” на ключовите места с мандат, отиващ далече след изборите. На мястото на Гюров да дойде друг „рангел”.

В заключение искам да обърна внимание, че действията и бездействията, довели до този безпрецедентен скандал, водят до срив в критериите за академичност и дори елементарна почтеност, като по този начин прикриват и провокират възможни корупционни схеми и демонстративно незачитане на нормативните актове.

Предлагам ПК да подкрепи избирането на Анкетна парламентарна комисия, която да има възможността да проучи нарушенията, които не са в прерогативите на финансовите одитори. Тя би могла да разследва създаването на временните експертни комисии, подбора на рецензентите, имало ли е конфликт на интереси, оказван ли е натиск върху тяхната дейност, прикривани ли са сигнали за нарушения. Би могла да изиска „професорската диплома” от Ангола и да се произнесе върху правомерността на даването на научната степен доктор на науките и съответствието ѝ на научните стандарти.